

Гесюк Юлія Володимирівна, здобувач Тернопільського регіонального відділення навчально-наукового інституту № 4 Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри цивільного права і процесу Національної академії внутрішніх справ *Лов'як О. О.*

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЯК ОДИН ІЗ ГОЛОВНИХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ОРІЄНТИРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Починаючи з 2014 року, українське суспільство зникає до державних нововведень, які зосереджені на інтеграцію в європейську площину. Для кожного українця така інтеграція передбачає великі зміни: реформування законів, які десятками років не зазнавали правок, зміни політичного та економічного життя країни, зміни, які торкаються освіти, медицини чи культури. Обравши євроінтеграційний напрямок, країна свідомо прийняла рішення щодо вдосконалення, переглянувши усі існуючі важелі регулювання життя населення.

Логічно, що на шляху до повної імплементації європейських стандартів, першочергово відбулася модернізація в сфері системи права, якою було започатковано низку новаторських рішень державотворчого характеру. Глибокий інтеграційний симбіоз української та європейських держав, охоплює масштабні проблеми, вирішивши які, в значній мірі можна покращити стан розвитку та зрілості України.

Таким чином, актуальність даної теми полягає в тому, що процеси реформування, які відбуваються в Україні впродовж 3-х років, та, в перспективі, будуть відбуватись й надалі, змінюють усі сфери життя, які укорінювались десятиліттями. Відповідь на те, чи усі зміни, які мають на меті європейську інтеграцію є позитивними та достатньо адаптованими для пересічного українця, а також які саме зміни формують нове законодавство та яких результатів слід очікувати від

новаторських ідей представників законодавчого апарату країни, дозволить з'ясувати дане дослідження.

Метою дослідження є з'ясування ключових аспектів, які є новими для українського законодавства, та такими, які спрямовані на оптимізацію проведення інтегративних процесів в європейський простір, зокрема, ключова увага звернена на три аспекти: Конституційні зміни українського законодавства, нововведення судової системи та реформування в системі правоохоронних органів.

В першому розділі дослідження «Конституційні зміни: реальність та перспективи розвитку» розглянуто реформування конституційних норм та надано загальну суб'єктивну оцінку прогресу й перспективі вдосконалення українських конституційних норм, спрямованих на інтеграцію в європейській площині. Зокрема, для всебічного та повного дослідження окресленого питання, в дослідженні проаналізовано такі визначальні фактори для конституційного ладу, як: зміни в Конституцію України 2014 р., що стосуються повноважень та діяльності Верховної Ради України та народних депутатів, діяльності Президента України, діяльності Кабінету Міністрів України та введення реформи щодо децентралізації. Зокрема, значна увага I розділу роботи приділена питанню створення Конституційної Комісії, що: «створила певний фундамент для підготовки конституційної реформи з урахуванням рекомендацій Ради Європи, хоч і в рамках допоміжного органу Президента. Влада відмовилась від проведення комплексної конституційної реформи та започаткувала процес зміни Конституції шляхом прийняття відповідно до розділу XIII Конституції трьох окремих законів, а саме: щодо прав, свобод та обов'язків людини, громадянина; щодо децентралізації; щодо забезпечення незалежності суду» [1, с. 19].

На основі опрацьованих вище аспектів, в дослідженні представлена суб'єктивна оцінка щодо прогресу українського конституційного законодавства, яка полягає в тому, що конституційна реформа України, яка має на меті наближення українських реалій до європейських вимог, просувається нерівномірно, так як більшість законопроектів залишаються не розглянутими. Надію на покращення ситуації щодо реформування конституційних норм в Україні дає створена у 2015 році Конституційна Комісія, яка уже впровадила низку

законів, а також продовжує свою діяльність по опрацюванню законопроектів України.

Другий розділ дослідження «Зміни судової системи на євроінтеграційному шляху» містить інформацію щодо новітнього судоустрою України, а саме: прийняття Закону «Про забезпечення права на справедливий суд», затвердження Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки та інші, не менш важливі аспекти. «20 травня 2015 року Президент затвердив Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки. Стратегію та план дій щодо її впровадження розроблено за ініціативою та експертами Проекту ЄС «Підтримка реформи сектору юстиції в Україні» [4].

Опрацювавши низку нормативно-правових актів та ознайомившись із поглядами щодо окреслених питань відомих юристів, в дослідженні надано суб'єктивну оцінку тим змінам, яких зазнала судова система України сьогодні. Зокрема, резюмуючи даний блок дослідження, можна стверджувати: законодавчим апаратом країни створено передумови для реформування судів, де, у значній мірі, враховуються європейські рекомендації й стандарти. На жаль, сьогодні ще не достатньо очищений корпус суддів, що гальмує повноцінний розвиток судочинства країни. Очевидно, що в умовах євроінтеграції, для якісної адаптації нововведень судочинства, а також для відповідності українських судів європейській практиці, необхідно запровадити ефективні механізми проведення оцінювання суддів і конкурсів та забезпечення участі громадськості в цих процедурах.

В останньому розділі дослідження «Реформування в системі правоохоронних органів» проаналізовано ключові зміни в правоохоронній системі країни, які наступили після імплементації Закону України «Про поліцію» від 02.07.2015 року (порівняльна характеристика у вигляді таблиці додається в повному тексті дослідження), опрацьовано сучасну поліцейську орієнтацію на громаду, як нову філософську ідею правоохоронної системи країни.

В ході опрацювання спеціалізованої літератури, проаналізовано поняття «філософії поліцейської діяльності», відповідно до якої: «філософія поліцейської діяльності пропагує стратегії розв'язання проблем спільно з громадами для

розуміння основних причин злочинності та правопорушень і для впливу на страх громадян перед злочинністю. Основною метою поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду, визнається покращення якості життя місцевих громад» [3]. Таким чином, змістовими складниками сучасної поліцейської діяльності є відповідність низці ключових концептів, серед яких: орієнтація на надання послуг громадянам, взаємодія і партнерські відносини між поліцією і громадянами, розбудова взаємної довіри, вирішення проблем з огляду на потреби і бажання громадян, децентралізація діяльності.

На основі опрацьованих матеріалів, здійснено суб'єктивні висновки щодо стану правоохоронної системи України в умовах євроінтеграційних процесів, а саме прийняття Закону «Про поліцію», як ключової реформи правоохоронних органів. Сформовано порівняльну таблицю законодавчих норм, які змінилися з імплементацією Закону. Таким чином, ряд нововведень однозначно спрямовані на якісне покращення діяльності правоохоронних органів, збільшення регулятивних норм стосовно їх обов'язків та принципів роботи. Також «одним із позитивних нововведень в галузі законодавства, що регулює діяльність поліції, є запровадження комісій різного напрямку, до яких входять представники громадськості (атестаційні комісії, поліцейські комісії, дисциплінарні комісії і т.д.)» [2, с. 96].

Водночас досліджено поняття поліцейської діяльності в розрізі її орієнтації на громаду, де визначено, що новітня діяльність поліцейських передбачає володіння ними базовими соціальними навичкам, професіональну діяльність (на основі знань і досвіду), володіння лідерськими здібностями та активну інтегрованість у громаду, яка може відіграти важливу роль у запобіганні радикалізації.

Таким чином, дослідження охоплює три вектори євроінтеграційних законодавчих змін: Конституційні зміни, яких зазнало законодавство України з 2014 року, нововведення, які стосуються регуляції судоустрою країни та реформу в правоохоронній системі.

Список використаних джерел

1. Як утілено європейські стандарти? / Банчук О., Барікова А., Дмитрієва І., Кириченко Ю., Куйбіда Р., Серета М. /

Видання Центру політико-правових реформ. – К.: ФОП Москаленко О.М., 2016. – 74 с.

2. Оцінка ефективності роботи поліції в Україні: від «палиць» до нової системи (на прикладі органів досуд. розслідування). Науково-практичне видання / Крапивін Є.О. – Київ : Софія-А, 2016. – 120 с.

3. Серія посібників EUCPN. Посібник № 2. European crime prevention network [Електронний ресурс]. <http://eucpn.org/>.

4. Указ Президента України «Про стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки» № 276/2015 [Електронний ресурс] <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.